

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **R. T.**
st. přísl. X
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 30. 6. 2021, č. j. OAM-665/ZA-ZA10-ZA10-2020,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2021, č. j. OAM-665/ZA-ZA10-ZA10-2020,
s e z r u š u j e a věc **s e v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl tak, že se žalobci mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14 a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

2. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobce podal dne 1. 10. 2020 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále též „ČR“). Z údajů poskytnutých k žádosti a pohovoru ze dne 8. 10. 2020 a doplňujícího pohovoru ze dne 25. 2. 2021 vyplývají následující skutečnosti.
3. Žalobce sdělil, že je ruské státní příslušnosti i národnosti, bez náboženského vyznání a dorozumí se ruským a anglickým jazykem. Je svobodný a bezdětný. Svůj zdravotní stav označil za dobrý. Ke svému politickému přesvědčení sdělil, že je v opozici, vystupuje proti vládnoucí straně v Ruské federaci (dále též „Rusko“). Už asi rok vyzývá přes sociální sítě mladé lidi, aby hlasovali a vystupovali proti této straně. Na území ČR vstoupil žalobce na podzim 2018, disponoval českým studentským vízem, které bylo platné asi do listopadu nebo prosince 2019. Studentské vízum mu nebylo prodlouženo, ale již v zimě 2019 se obával návratu do Ruska, a nemohl si legalizovat pobyt v ČR ze země původu. O možnosti žádat o mezinárodní ochranu nevěděl, proto požádal až dne 1. 10. 2020. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že se bojí o život, protože orgány státní moci dělají vše možné, aby uškodily lidem v opozici.
4. Žalobce dále uvedl, že před odjezdem ze země původu neměl žádné potíže se zákonem. Z vlasti odjel, protože tam neviděl svoji budoucnost. Obavu o život kvůli ruským státním orgánům má žalobce z toho důvodu, že je jeden z opozice, má stejné mínění jako oni, podporuje je a jejich lídrem je A. N. Před odjezdem z vlasti se žalobce politicky nebo veřejně neangažoval, až po příjezdu do ČR pochopil, že by v Rusku nechtěl vychovávat děti a nevidí tam svoji budoucnost. Žalobce v rámci své činnosti rozšiřuje informace o korupci v Rusku a vyzývá mladé lidi k hlasování. Měl svůj YouTube kanál, kde o korupci v Rusku otevřeně hovořil, uváděl i konkrétní jména. Tento kanál měl od jara 2019 po dobu asi 6 – 8 měsíců a poté mu ho smazali z důvodu stížností. Předpokládá, že to byly ruské státní orgány. Na YouTube kanálu šířil cca jednou za měsíc informace od svých „kolegů“, kteří žijí v zahraničí a jsou původem z Ruska. Informace čerpal rovněž z internetu, YouTube a veřejných prostředků. Videá z YouTube měl uložená v notebooku, který mu ukradli, neměl je zálohovaná. Kanál neměl mnoho shlédnutí, ale žalobce chtěl informace sdělit alespoň svým známým v Rusku. Dále byl žalobce aktivní na Instagramu, na uzavřeném účtu pro přátele. Žalobce se neobává o svůj život jen ze strany státních orgánů, ale i ze strany lidí, kteří podporují stranu, která je u moci. Popřel, že by se v případě problémů mohl obrátit na policii, neboť ta vystupuje proti lidem z opozice. Ve své aktivitě a šíření informací chce žalobce pokračovat a chce pomoci opozici.
5. V rámci doplňujícího pohovoru žalobce uvedl, že v ČR zorganizoval akci na podporu A. N. dne 14. 2. 2021 v 18:00 hod. na náměstí Svobody v Brně, které se zúčastnilo 100 lidí. Akci organizoval tak, že šířil na sociálních sítích v různých skupinách i ve své skupině informace o tom, kde a kdy se bude akce konat. Organizoval i výrobu plakátů. Informace šířil na sociální síti V. na skupině Brno proti a na Instagramu na svém otevřeném účtu, rovněž na Telegramu v uzavřené skupině Brno. Poté zveřejnil fotografie z akce na svém instagramovém účtu, který veřejně zpřístupnil proto, aby co nejvíce lidí vidělo informace, které sděluje o akci na podporu N. Akci zorganizoval proto, aby podpořil N. a jeho blízké, aby věděli, že mají podporu i v zahraničí, nejen v Rusku. Žalobce není oficiálním členem skupiny podporující N. v Rusku (Komanda N.), pouze této skupině napsal, že s nimi chce spolupracovat a odeslal jim přes Telegram materiály z akce konané v Brně.

Žalobce však nedostal odpověď na svoji žádost o spolupráci, skupinu kontaktoval asi třikrát, psal i osobně N. Informace na podporu N. šíří prostřednictvím sociálních sítí – dvou účtů na Instagramu, na síti V. a na Telegramu. Na uvedených profilech vystupuje pod svým jménem. Informace sdílí na Instagramu prostřednictvím příspěvků a příběhů, o tom, kdy má proběhnout soud a jak následně rozhodl, kdy mají proběhnout akce a poté o jejich průběhu. Na skupině V. vkládají s kamarádkou příspěvky týkající se akce v Brně. Tématem příspěvků je vždy podpora N., informace související s ním, které sdílí z jiných zdrojů. Na konci ledna 2021 se žalobce zúčastnil i akce na podporu N. v Praze, bylo tam asi 200 – 300 lidí. Žalobce dále uvedl, že již během života v Rusku si uvědomoval, jaká situace v Rusku panuje, ale nevystupoval proti tomu aktivně, neboť to bylo nebezpečné. Žalobce popřel, že by byl v Rusku trestně stíhán nebo že by měl někdy problémy s ruskými státními orgány či bezpečnostními složkami. V případě návratu do Ruska se však obává uvěznění kvůli svým názorům a angažování v politice, protože otevřeně mluví o politice, která je v Rusku, o Putinovi, o vládě. Podle žalobce existuje proti lidem, kteří otevřeně mluví o situaci v Rusku, taková praxe, že se jim vloupávají do bytu, dělají prohlídky, vymýšlejí trestné činy, berou jim počítače. Tyto informace má od známých v Rusku, některým se něco takového stalo. Žalobce v souvislosti se svojí aktivitou na sociálních sítích dostal několik výhrůžek od lidí, kteří podporují Putina.

6. Dle žalovaného bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je obava z uvěznění v případě návratu do vlasti z důvodu jeho opozičních názorů a politické angažovanosti.
7. Žalovaný při posouzení žádosti žalobce vycházel především z jeho výpovědí, z jím doložených materiálů, z informací z Cizineckého informačního systému, z výpisu z evidence Rejstříku trestů fyzických osob k osobě žalobce, a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci. Konkrétně vycházel z Výroční zprávy Human Rights Watch 2021 – Ruská federace, ze dne 12. 2. 2021, ze Zprávy Freedom House – Svoboda ve světě 2021 – Rusko, ze dne 15. 3. 2021, z Informace OAMP – Ruská federace – Krizové události na počátku roku 2021: zadržení představitele opozice A. N. a související protesty, ze dne 11. 3. 2021 a ze Zprávy Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) – Přehled údajů o zemi za rok 2020 – Rusko, publikované v roce 2021.
8. V rámci seznámení s podklady rozhodnutí dne 8. 6. 2021 žalobce předložil flashdisk obsahující videa a fotografie z akcí na podporu N., a dále screenshots z telefonu, kde jsou výhrůžky, které žalobce dostal po těchto akcích. Výhrůžky přišly od neznámých lidí, začaly přicházet koncem února 2021, po první akci. Původně jim nevěnoval pozornost a smazal je, později začal dělat screenshots. Kontroloval profily lidí, od kterých mu výhrůžky přišly a jeden z nich byl na fotografii v uniformě policisty. Všichni tito lidé jsou z Ruska. Vyhrožují mu, protože podporuje N.. Oficiálním členem skupiny podporující N. není, zkoušel psát skupině v Rusku, ale neúspěšně.
9. Žalovaný dospěl k závěru, že v průběhu správního řízení neuvedl žalobce žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování polických práv a svobod ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován.

10. Žalovaný dále nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, či že by mu takové pronásledování hrozilo v případně návratu do vlasti. Z výpovědi žalobce v průběhu správního řízení vyplynulo, že během svého pobytu v Rusku neměl žádné problémy se státními orgány ani s bezpečnostními složkami, nebyl a není tam trestně stíhán. Území Ruské federace opustil legálně a bez potíží. Během svého pobytu v Rusku nečelil žádnému jednání podřaditelnému pojmu pronásledování podle zákona o azylu. Žalobce vyslovil obavy z uvěznění v souvislosti se zastáváním určitých politických názorů. Nehovořil o žádné obavě z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti či příslušnosti k určité sociální skupině. Žalobcem tvrzenou politickou angažovanost žalovaný nerozporoval. Nedospěl však k závěru, že by žalobci bezprostředně po jeho návratu do země původu hrozilo nějaké negativní jednání vůči jeho osobě, natož pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Obavy žalobce z trestního stíhání žalovaný považoval za subjektivní, neboť žalobce své obavy zakládal na skutečnosti, že mu byl zrušen jeho YouTube kanál. Žalobce nebyl kontaktován ze strany ruských státních orgánů, ani nedisponuje informacemi, že by proti němu bylo trestní řízení v Rusku zahájeno. Nelze tedy učinit závěr, že by žalobce představoval pro ruské státní orgány zájmovou osobu. Podle zpráv o zemi původu nelze potíže osob v opozici vztahovat na všechny osoby vyjadřující názory na internetu. Vyhrožování žalobci neznámými soukromými osobami na Instagramu rovněž žalovaný nepovažoval za azylově relevantní.
11. Žalobce dle žalovaného rovněž nesplňoval důvody k udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny.
12. Při posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu vzal žalovaný v úvahu, že žalobce je dospělou, plně právně způsobilou a práceschopnou osobou a jeho zdravotní stav je dobrý. V oblasti, odkud pochází žalobce, nelze ani konstatovat žádnou významnou humanitární či přírodní katastrofu. Proto žalovaný u žalobce neshledal zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu.
13. K důvodům pro udělení doplňkové ochrany žalovaný uvedl, že nenalezl žádné skutečnosti, na základě nichž by žalobci mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti.
14. Žalovaný se dále zabýval otázkou, zda žalobci nehrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. V případě žalobce žalovaný nedospěl k tomu, že by mu bezprostředně a reálně hrozilo nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, toto nebezpečí v případě žalobce vůbec nastat nemusí či může nastat jen v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které nelze dosud předjímat. Samotná špatná situace v zemi původu zpravidla pro shledání reálného nebezpečí nestačí a tvrzení žadatele by měla korespondovat s informacemi o zemi původu. V Ruské federaci sice podle Výroční zprávy organizace Human Rights Watch 2021 a zprávy Freedom House ze dne 15. 3. 2021 je problematická situace v oblasti ochrany lidských práv, ale podle žalovaného nelze vyvozovat, že všichni obyvatelé této země jsou vystaveni skutečnému nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Žalovaný konstatoval, že

žalobce během svého pobytu ve vlasti nečelil nikdy žádným problémům ze strany ruských státních orgánů či bezpečnostních složek, v Rusku nebyl nikdy trestně stíhán a není ani nyní, území Ruské federace opustil legálně a bez obtíží. Žalobce za důvod své neochoty vrátit se do země původu označil obavu z problémů a trestního stíhání kvůli své politické angažovanosti, opozičním názorům a podpoře A. N. Žalovaný shrnul, že na území Ruské federace podle zpráv o zemi původu dochází k omezením v oblasti svobody projevu a zasahování proti aktivitám, které nemají oficiální podporu, i co se týče internetového prostředí. Nelze však podle žalovaného uzavřít, že by všichni ruští obyvatelé vyjadřující své názory, nepodporující oficiální politiku, měli být ze strany ruských státních orgánů perzekuováni či vystavováni takovému jednání, které by mohlo naplňovat kritéria nebezpečí vážné újmy podle ustanovení § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. V případě žalobce nelze učinit závěr o tom, že by představoval pro ruské státní orgány zájmovou osobu. Není novinářem ani jen nelze považovat za osobu otevřeně hovořící o situaci v Rusku, neboť na sociálních sítích nezveřejňuje žádné své autorské příspěvky, pouze sdílí informace z jiných zdrojů. Nelze jej považovat ani za aktivního kritika či oponenta ruských státních orgánů, ani za osobu jakkoliv spjatou s A. N. Výhrůžky na sociálních sítích ze strany neznámých soukromých osob rovněž nepovažoval žalovaný za přímou a skutečnou hrozbu, která by byla relevantní.

15. Jinou hrozbu v souvislosti s návratem do vlasti žalobce neuvedl a ani žalovaný nezjistil. Žalovaný tak nedospěl k závěru, že by žalobci hrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.
16. Dále se žalovaný zabýval tím, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. K tomu žalovaný uvedl, že na území Ruské federace neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
17. Případné vycestování žalobce po posouzení informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žalobcem není dle žalovaného ani v rozporu s mezinárodními závazky ČR.
18. Žalovaný proto dospěl k závěru, že žalobce nesplnil zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu.
19. Žalovaný posléze neshledal, že by v ČR byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce, proto žalobci doplňkovou ochranu dle ustanovení § 14b zákona o azylu neudělil.
20. Z uvedených důvodů žalovaný neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem, a proto žádost zamítl.

II. Žaloba

21. V žalobě žalobce předně uvedl, že se domnívá, že byl v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany zkrácen na svých právech.

22. Žalovaný v předchozím řízení o udělení azylu porušil ustanovení § 3 správního řádu, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Porušil i ustanovení § 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu, neboť si neopatřil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Dále žalovaný porušil ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, neboť odůvodnění napadeného rozhodnutí je nedostatečné, co se týká uvedení úvah, kterými se žalovaný řídil při hodnocení podkladů rozhodnutí a výkladu ustanovení zákona o azylu. Žalovaný porušil i ustanovení § 14 zákona o azylu, neboť nedostatečně odůvodnil možnost udělení mezinárodní ochrany a ustanovení § 14a zákona o azylu, neboť žalobce splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany, jelikož mu v zemi původu hrozí nebezpečí vážné újmy. Nakonec žalobce uvedl, že žalovaný porušil i čl. 3 a čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť žalobci v případě návratu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení a jeho vycestování by bylo v rozporu s mezinárodními závazky, a rovněž mu hrozí omezení práva na svobodu a osobní bezpečnost.
23. Žalobce již v průběhu správního řízení vypověděl, že pochází z Ruské federace a během pobytu v zemi původu byl sympatizantem opozice. Po příjezdu do ČR začal využívat YouTube kanál a Instagram, prostřednictvím kterých sdílel informace o korupci a politické situaci v Rusku. Připojil se do skupiny na podporu A. N. a na podporu tohoto politika uspořádal i demonstraci v Brně. Vzhledem k pronásledování opozičních politiků ale i veškerých podporovatelů a příznivců se žalobce obává návratu do země původu. Žalobci přišlo několik výhrůžných zpráv na sociálních sítích a jeho YouTube kanál byl zrušen.
24. Podle žalobce žalovaný jeho situaci zjednodušuje a nepovažuje ji za dostatečně závažnou, aby mohla vyvolat politické pronásledování, kterému čelí osoby v obdobném podstatení v Rusku. Žalobce se domnívá, že minimálně splňuje podmínky uprchlíka *sur place* a v případě návratu do Ruska by byl vystaven pronásledování.
25. S ohledem na výše uvedené proto žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

26. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 12. 8. 2021 popřel oprávněnost žalobních námitek a nesouhlasil s nimi, neboť neprokazují, že by žalobce porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Napadené rozhodnutí žalovaný nepovažuje za vadné, nesprávné či nezákonné, a trvá na správnosti napadeného rozhodnutí. Žalovaný zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl, opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí. Dále žalovaný uvedl, že při posuzování případu žadatele o azyl musí vycházet ze zásady individuálního posuzování žádosti a ve svých úvahách je omezen sděleními žadatele o azyl a až následně může tato sdělení hodnotit na podkladě informací o zemi původu.
27. Žalovaný nerozporoval žalobcem tvrzenou podporu A. N., aktivitu na sociálních sítích či akcích v ČR, ani nepopřel, že se osoby participující na protestech na podporu N.

konaných v Rusku na začátku roku 2021 mohly dostat do problémů s ruskou policií. V průběhu správního řízení žalovaný nedospěl k závěru, že by se žalobce měl po svém návratu do vlasti setkat s pronásledováním ve smyslu zákona o azylu. Žalobcem uvedené obavy z trestního stíhání považuje žalovaný za subjektivní tvrzení, jež nemá reálný základ. Z tvrzení žalobce nelze učinit závěr, že by představoval pro ruské státní orgány zájmovou osobu. Protesty na podporu N. v Rusku již skončily, žádné nyní neprobíhají a nelze dopředu předvídat, jestli se nějaké ještě budou konat.

28. K námitkám žalobce žalovaný dále uvedl, že správní orgán má povinnost zjistit skutečný stav věci, ale pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Jako podklad rozhodnutí žalovaný dále využil i širokou škálu informací o zemi původu, o politické a bezpečnostní situaci v zemi a stavu dodržování lidských práv. Informace, které použil, považuje žalovaný za dostatečně aktuální, objektivní a zahrnují celé spektrum posuzovaného příběhu. Nynější námitky žalobce nejsou způsobilé zpochybnit správnost napadeného rozhodnutí a vyznívají účelově. Vůči podkladům rozhodnutí přitom žalobce v rámci úkonu seznámení nevznesl jakoukoliv námitku.
29. K námitce neudělení humanitárního azylu odkázal žalovaný na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž azyl v humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele, není na něj právní nárok a posouzení důvodů je otázkou správního uvážení správního orgánu.
30. Rovněž co se týče předpokladů, pro něž může být žadatel považován za uprchlíka *sur place*, tedy „uprchlíka na místě“, odkázal žalovaný na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu. V případě žalobce se přitom o takovou osobu nejedná.
31. K námitce nedostatečného zhodnocení možnosti udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu uvedl žalovaný, že žalobce neuvedl žádnou ze skutečností, kterou by bylo možno podřadit vážné újmě ve smyslu § 14a zákona o azylu. Žalovaný ani nedospěl k závěru, že by žalobci v jeho zemi původu vážná újma hrozila. Z napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplývá, proč nebyla žalobci doplňková ochrana udělena a je ve vztahu k § 14a zákona o azylu dostatečně odůvodněno.
32. Žalovaný proto zastává názor, že hlavním účelem podané žádosti o mezinárodní ochranu je snaha žalobce o legalizaci pobytu v ČR. Žalobcem uvedené skutečnosti nelze považovat za azylově relevantní.
33. Žalovaný s ohledem na výše uvedené navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

IV. Průběh ústního jednání

34. Krajský soud nařídil ve věci na den 27. 4. 2023 ústní jednání.
35. Žalobce se k soudnímu jednání nedostavil. Žalovaný odkázal na své vyjádření k žalobě a na napadené rozhodnutí a navrhuje žalobu zamítnout.
36. Soud následně přistoupil k dokazování a provedl k důkazu usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. 4. 2022 o vzrůstajících represích v Rusku, včetně případu A. N. (2022/2622(RSP)), (2022/C 434/12) (dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52022IP0125&qid=1682493396018>), které si soud

obstaral. Plyne z něj, že Evropský parlament odsuzuje kroky Ruské federace mj. vzhledem k tomu, že opakovaně porušuje mezinárodní právo a své mezinárodní závazky, zahájila nezákonnou, nevyprovokovanou, bezdůvodnou, útočnou válku proti Ukrajině a dopouští se hromadného zabíjení jejích občanů. Legislativní restriktce, zákaz činnosti hromadných sdělovacích prostředků, kriminalizace nezávislého zpravodajství a vyjadřování svobodných názorů a další politické pronásledování dosáhly v posledních měsících totalitních rozměrů, což vedlo ke zničení nezávislého pluralitního občanského prostoru v Rusku. Po bezdůvodné vojenské agresi proti Ukrajině zintenzivnil ruský režim nevídaným způsobem své zákroky proti pokojným demonstrantům, nezávislým novinářům a bloggerům, obráncům lidských práv, aktivistům z řad občanské společnosti, byly zničeny poslední zbytky dynamické, politicky aktivní a nezávislé občanské společnosti, dochází k masivním zásahům proti nezávislé občanské společnosti a médiím aktivním v Rusku, soustředí se zejména na nevládní organizace, obránce lidských práv, novináře, právníky a další. Nově bylo za trestný čin považováno i sdílení „nepravdivých“ zpráv o jakékoliv činnosti jakýchkoliv ruských orgánů v zahraničí. Nakonec z usnesení vyplývá, že 16. 3. 2022 rozhodl Výbor ministrů Rady Evropy, že s okamžitou účinností ruší Ruské federaci členství v Radě Evropy, a rovněž dne 15. 3. 2022 Ruská federace ze své strany rozhodla, že vystoupí z Rady Evropy, čímž své občany připravila o ochranu, kterou poskytuje Evropská úmluva o lidských právech. Dne 22. 3. 2022 byl odsouzen A. N. k trestu odnětí svobody v délce trvání 9 let, po mimořádném zasedání ve vězeňském táboře, tedy mimo běžné soudní prostory, přičemž tento rozsudek je jednoznačně v rozporu s mezinárodním právem a ruskou ústavou a je stejně nezákonný, svévolný a politicky motivovaný jako předchozí rozsudek. Řada aktivistů byla vystavena hrozbám zatčení a trestního stíhání, nebo byla skutečně zatčena a stíhána za svou podporu A. N., za spolupráci s ním nebo za podporu jeho myšlenek. Za tuto podporu byli obviněni a stíháni na základě retroaktivního uplatnění nových zákonů nebo správních rozhodnutí, a to na základě svých prohlášení v sociálních médiích. Mnozí z nich opustili Rusko poté, co byli obviněni z trestné činnosti, a Nadace pro boj proti korupci A. N. byla označena za „extremistickou“.

37. Žalovaný v rámci závěrečného návrhu konstatoval, že z napadeného rozhodnutí vyplývá, z jakého důvodu nemůže být žalobci udělen azyl. Žalobce nebyl problematickou osobou vůči režimu, s N. se nikdy nesetkal, protesty navíc skončily. Žalobce ani konkrétně neuvedl, v čem bylo napadené rozhodnutí vadné. Důvodem žádosti o mezinárodní ochranu byla legalizace pobytu, což podle zákona o azylu není možné. Žalovaný nepoškodil žalobce, ani nelze nalézt žádné vady, pro které by soud byl nucen napadené rozhodnutí zrušit. Situaci kolem konfliktu z února 2022 nemohl správní orgán zhodnotit. Žalovaný proto navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

V. Posouzení věci krajským soudem

38. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), ve lhůtě stanovené v ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu.
39. V souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s.ř.s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání. Při posuzování věci měl přitom na zřeteli čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady

2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 tohoto ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU[.]“. S ohledem na promeškání transpoziční lhůty ze strany českého zákonodárce se citované ustanovení procedurální směrnice vyznačuje (pro řízení zahájená na základě žádosti o mezinárodní ochranu podaných po 20. 7. 2015) vertikálním přímým účinkem a je povinností krajského soudu přihlížet v řízení i k případným novým skutečnostem, ačkoliv nemohly být žalovanému správnímu orgánu v době jeho rozhodování známy.

40. Přednostně se zdejší soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť se jedná o tak závažnou vadu, že se jí musí zabývat i tehdy, pokud by to žalobce nenamítal, tedy z úřední povinnosti. Je-li totiž správní rozhodnutí nepřezkoumatelné, lze jen stěží uvažovat o jeho přezkumu správním soudem, což ostatně vyplývá již z lingvistické stránky věci, kdy nepřezkoumatelné rozhodnutí logicky nelze věcně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí tedy obvykle bývá překážkou posouzení důvodnosti dalších žalobních námitek, což však v daném případě nenastalo.
41. K nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí pro nedostatek důvodů uvedl Vrchní soud v Praze v rozsudku ze dne 26. 2. 1993, sp. zn. 6 A 48/92, SJS 27/0, SP č. 27/1994, že: „Z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy za vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej případně vedly k uložení sankce v konkrétní věci. Z odůvodnění správního rozhodnutí musí jednoznačně vyplývat, že se správní orgán posuzovanou věcí zabýval, neopomenul žádné účastnickovy námitky a přihlédnul i k námitkám strany druhé. Užití argumenty a úvahy správního orgánu nesmí vzbudit pochybnosti o jeho nezávislosti a odbornosti. Z odůvodnění musí plynout vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelným, neboť by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle.“
42. Při výkladu pojmu „nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu“ vyšel zdejší soud dále i z konstantní judikatury vztahující se k nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí, která je shrnuta např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 2 As 85/2011 – 170 (všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz), kde je mj. uvedeno: „K vymezení rozsahu přezkoumatelnosti soudních rozhodnutí přispěl Ústavní soud, který např. v nálezu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, publ. ve Sb.n.u. ÚS, svazek 45, náleze 64, str. 77, vyslovil, že odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval soud při posuzování rozhodné skutečnosti,

nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena. Ústavní soud rovněž v nálezu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08 (dostupný na nalus.usoud.cz) také konstatoval: „*Soudy jsou povinny své rozhodnutí řádně odůvodnit; jsou povinny též vysvětlit, proč se určitou námitkou účastníka řízení nezabývaly (např. proto, že nebyla uplatněna v zákonem stanovené lhůtě). Pokud tak nepostupují, porušují právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny.*“ V tomto nálezu Ústavní soud dále vyslovil, že „... je-li povinností krajských soudů vyplývající z práva na spravedlivý proces podle článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod to, aby se vypořádaly i s námitkami žalobců uplatněnými opožděně, a to z pohledu včasnosti jejich uplatnění, tím spíše je dána povinnost krajských soudů vypořádat se s námitkami uplatněnými v žalobě, tedy řádně a včas“. Z konstantní judikatury Ústavního soudu (např. nález ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 3, nález 34, str. 257, a nález ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, publ. ve Sb. n. u. ÚS, svazek 8, nález 85, str. 287) také vyplývá, že jedním z požadavků vyplývajících z práva na spravedlivý proces a z principů právního státu je povinnost soudů svá rozhodnutí odůvodnit. Ve správním soudnictví nachází tato zásada vyjádření v ustanovení § 54 odst. 2 s.ř.s. Z odůvodnění rozsudku musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelné, protože by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces.

43. Také Nejvyšší správní soud ve svých rozsudcích opakovaně vyslovil, že není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, a také rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52). Obdobně v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2007, č. j. 1 Afs 53/2007 – 34, bylo vysloveno, že „(...) je povinností soudu stranám sporu ozřejmit, jakými úsudky byl veden a k jakým závěrům dospěl“. V této souvislosti lze také poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 – 64, v němž se uvádí, že v situaci, kdy „(...) je část odůvodnění rozsudku krajského soudu, v níž se měl krajský soud vyjádřit ke skutkovým a právním otázkám vyplývajícím z uplatněných žalobních bodů, tvořena z valné části toliko pasážemi převzatými bez dalšího komentáře z publikovaného judikátu v jiné, skutkově i právně odlišné věci, aniž by krajský soud zároveň vyložil, jaký význam mají tyto převzaté závěry pro jeho rozhodnutí ve věci, je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů“.

Za nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost pak lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS). Také správní rozhodnutí lze považovat za nepřezkoumatelné buď pro nedostatek důvodů, nebo pro nesrozumitelnost. Stejně závěry je třeba zásadně vztáhnout i na rozhodnutí správních orgánů.

44. Krajský soud neshledal žádnou z vad, pro kterou by bylo napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, ať už pro nesrozumitelnost (nelze seznat určitý a jednoznačný výrok, jde o výrok s obsahem rozporuplným, nevykonatelným apod.), nebo pro nedostatek důvodů (odůvodnění je v rozporu s výrokem, popř. jiné důvody než ty, v nichž má mít dle zákona oporu, odůvodnění postrádá rozhodný důvod pro výrok či neobsahuje žádné hodnocení provedených důkazů a závěr z nich učiněný). Je pouze na žalovaném, aby námitky či důkazy vypořádal, logicky odůvodnil a argumentoval s uvedením skutkových a právních důvodů.
45. To se ve zde projednávaném případě stalo a soud proto nemůže přisvědčit žalobci ani v jednom z jeho odkazů na vady, které by vedly k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Zdejší soud má za to, že žalovaný zdůvodnil a srozumitelně uvedl, co jej vedlo k závěru napadeného rozhodnutí.
46. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je tak seznatelné, které otázky žalovaný považoval za rozhodné. Vzájemná souvislost jednotlivých úvah, jež v napadeném rozhodnutí vyslovil žalovaný, je zřetelná. Napadené rozhodnutí proto krajský soud považuje za přezkoumatelné.
47. Ve světle těchto skutečností považuje krajský soud námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí za nepřijatelnou. Přistoupil proto k posouzení podstaty projednávané věci.
48. Ze správního spisu krajský soud zjistil následující skutečnosti. Je v něm založen protokol o pohovoru a doplňujícím pohovoru, Výroční zpráva Human Rights Watch 2021 – Ruská federace, ze dne 12. 2. 2021, Zpráva Freedom House – Svoboda ve světě 2021 – Rusko, ze dne 15. 3. 2021, Informace OAMP – Ruská federace – Krizové události na počátku roku 2021: zadržení představitele opozice A. N. a související protesty, ze dne 11. 3. 2021, Zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) – Přehled údajů o zemi za rok 2020 – Rusko, publikované v roce 2021, flashdisk předložený žalobcem a další podklady pro vydání rozhodnutí.
49. Vzhledem ke stručnosti a obecnosti žaloby předně soud považuje za nutné předeslat, že „míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod, byť i vyhovující, obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto namístě, aby soud za žalobce

spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta“ (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78). Jako konkrétní žalobní body, ke kterým by se mohl soud konkrétně vyjádřit, bylo možné považovat pouze takové námitky, z nichž bylo možné jasně dovodit, z jakých konkrétních skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné či nezákonné. Není úkolem soudu, aby blíže nespécifikovaná obecná konstatování žalobce sám rozváděl, a dotvářel tak za žalobce znění žalobních námitek.

50. Krajský soud tak k námitce žalobce zejména přezkoumal postup žalovaného správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu.
51. Podle ustanovení § 12 zákona o azylu v platném znění *se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
52. Podle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu *se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
53. Z tvrzení žalobce přitom nelze dovodit existenci přiměřené pravděpodobnosti budoucího pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu z důvodu zastávání opozičních politických názorů a jejich zveřejňování na sociálních sítích ani z jiných důvodů taxativně uvedených v § 12 písm. b). Riziko pronásledování nelze odvodit na základě předchozího pobytu žalobce v Rusku, neboť žalobce během svého pobytu v Rusku nečelil žádným potížím ze strany státních orgánů, ani se ve vlasti nijak politicky neangažoval. Krajský soud k tomu však poznamenává, že úvaha žalovaného, že žalobce nebyl během svého pobytu v Rusku nikterak aktivní a neměl žádné problémy s ruskými státními orgány, naráží na to, že žalobce v době odchodu z Ruska měl pouze 18 let. Soud se tedy domnívá, že opoziční názory si žalobce mohl zformovat až během pobytu v ČR. Nelze tedy žalobci vyčítat, že nebyl politicky aktivní již během pobytu v Rusku, a to právě vzhledem k jeho relativně nízkému věku. Na základě toho je ale jednoznačné, že žalobce nebyl v zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu. Neznamená to však samo o sobě, že by žalobce nemohl mít obavy z pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť hrozba budoucího pronásledování nemusí nutně vycházet z pronásledování v minulosti.

54. Co se týče politické aktivity, na základě níž má žalobce obavy z návratu do země původu, soud shrnuje, že žalobce v ČR začal od jara 2019 se svojí aktivitou na kanálu YouTube, kde rozšiřoval informace o korupci v Rusku a vyzýval mladé k hlasování. Kanál mu byl v létě 2020 odstraněn z důvodu neustálých stížností. Následně žalobce svoji aktivitu přesunul na sociální síť – Instagram, V. a Telegram. V ČR se zúčastnil akcí na podporu A. N. – v Praze koncem ledna 2021 (asi 28. 1.) a v Brně dne 14. 2. 2021 a 21. 4. 2021. Akci v Brně dne 14. 2. 2021 žalobce organizoval, šířil o jejím konání informace skrze sociální síť, nechal zhotovit plakáty, na Instagramu poté zveřejnil fotografie z této akce. Na ostatních akcích byl pouze účastníkem. Na Instagramu byl žalobce aktivní na uzavřeném účtu, následně jej zpřístupnil všem, když organizoval akci na podporu N. a chtěl, aby se o ní dozvědělo co nejvíce osob. Má i další otevřený účet na Instagramu, na němž je od roku 2021 více aktivní než na prvním účtu. Na Instagramu žalobce zveřejňoval informace týkající se soudního jednání s N. a protestů na jeho podporu. Na sociální síti V. založil skupinu za účelem informování osob o protestu v Brně. Příspěvky na sociální síť vkládá asi jednou až dvakrát měsíčně. Žalobce se snažil kontaktovat skupinu v Rusku, která podporuje N., že by s nimi chtěl spolupracovat, ale nedostal žádnou odpověď. Oficiálním členem skupiny podporující A. N. tedy žalobce není.
55. Jak uvedl i žalovaný, na základě výše uvedené žalobcovy aktivity ve spojení s informacemi o zemi původu však nelze dojít k závěru, že by žalobci hrozilo v případě návratu do země původu pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Žalobce nikdy nebyl kvůli své aktivitě kontaktován ruskými státními orgány, ani nemá informace o tom, že by proti němu bylo v Rusku zahájeno trestní stíhání. Rovněž nelze nikterak dovodit, že by všem osobám vyjadřujícím své názory na sociálních sítích a nepodporujícím oficiální politiku Ruské federace, hrozilo pronásledování ruskými státními orgány. Problémy hrozí spíše osobám více exponovaným, aktivním politikům, novinářům nebo osobám blíže spjatým a spolupracujícím s A. N. Výhrůžky, které žalobci byly adresovány skrze Instagram, rovněž nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, popř. zakládající odůvodněnou obavu z pronásledování. Výhrůžky přišly od neznámých soukromých osob, ale ze strany ruských státních orgánů žalobce tímto způsobem kontaktován nebyl. Soud nepopírá, že uvedené výhrůžky mohou v žalobci vzbudit jisté obavy, ale podle názoru soudu nejde o intenzitu, která by měla odpovídat azylově relevantnímu pronásledování. Rovněž nelze na základě zpráv o zemi původu odvodit, že by v případě problémů se soukromými osobami byla žalobci odepřena pomoc ze strany státních orgánů z důvodu, tzn. že by ruské státní orgány nebyly schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před pronásledováním či vážnou újmu způsobenou nestátními subjekty. Budoucí hrozba pronásledování by přitom měla být posouzena s hodnocením přiměřené pravděpodobnosti, kterou by měl žalovaný zhodnotit na základě tvrzení žalobce v konfrontaci s informacemi o zemi původu, což žalovaný učinil. Lze tak uzavřít, že žalovaný mj. na základě opatřených informací o zemi původu řádně a dostatečně zjistil skutkový stav a z něj následně vyvodil závěry o neexistenci hrozby pronásledování žalobce v případě návratu do Ruska.
56. Pokud žalobce namítal, že splňuje podmínky uprchlíka *sur place*, pak soud konstatuje, že sice došlo ke změně okolností, kdy žalobce začal být politicky aktivním až během jeho pobytu v ČR, avšak s ohledem na zprávy o zemi původu nelze vyhodnotit, že by žalobci za jeho aktivitu v ČR hrozilo v případě návratu do země původu pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, jak soud uvedl již výše, neboť žalobcova politická

aktivita není takového charakteru, že by měla vyvolávat zájem ruských státních orgánů o osobu žalobce, a nic nenasvědčuje tomu, že by se to mělo po návratu žalobce do země původu změnit.

57. Za správné, zákonné, zjištěným skutečností odpovídající a náležitě odůvodněné považuje krajský soud neudělení azylu dle ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu.
58. K udělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonný podklad, neboť žalobce není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle ustanovení § 12 nebo 14 citovaného zákona. Navíc ve vztahu k neudělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu žalobce ničeho nenamítal.
59. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*
60. Krajský soud má za to, že žalovaný dostatečně odůvodnil neudělení humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu, když v případě žalobce po posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobce neshledal žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu. Soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající zjištěným skutečností. Odůvodnění napadeného rozhodnutí v otázce neudělení humanitárního azylu nepovažuje soud za nepřezkoumatelné. Žalobce není osobou zvláště těžce postiženou či zvláště těžce nemocnou, pro niž by byla lékařská péče v zemi původu nedostupná, v Ruské federaci není ani humanitární katastrofa. Vzhledem k tomu tedy není „nehumánní“ neposkytnout žalobci humanitární azyl (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55).
61. Následně soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá ustanovení § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalobce však námitku ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany vznesl pouze v obecné rovině a nespecifikoval, proč se domnívá, že by mu měla hrozit vážná újma, od toho se proto odvíjí i obecné úvahy krajského soudu.
62. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu *se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
63. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona *se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,*

nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

64. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území ČR těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Žalovaný se odůvodnění neudělení doplňkové ochrany ve smyslu citovaného ustanovení věnoval v napadeném rozhodnutí. Žalobce neuvedl a žalovaný ani soud nenalezli žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti.
65. Žalovaný se rovněž zabýval otázkou, zda žalobci hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Krajský soud souhlasí se závěrem žalovaného, že žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Byť žalobce vypověděl, že má obavy z návratu do země původu z důvodu své politické aktivity v ČR a aktivity na sociálních sítích, nelze žalobcem popsané aktivity považovat za natolik intenzivní (viz výše), že by měly vyvolat hrozbu vážné újmy ve formě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Riziko vážné újmy žalobci nehrozí od ruských státních orgánů či bezpečnostních složek, ani od soukromých osob, což lze odvodit i ze zpráv o zemi původu.
66. Správní orgán posuzoval i otázku, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu se závěrem, že v Rusku neprobíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné ve vztahu k žalobci pokládat za vážnou újmu dle ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu. Žalovaný z výše označených informačních zdrojů nezjistil, že by takový konflikt na území Ruska probíhal. Krajský soud nehledal ani žádné důvody, pro které by vycestování žalobce do země jeho původu bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR.
67. Podle ustanovení § 14b odst. 1 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu výše citovaného ustanovení, neboť netvrdil ani nebylo prokázáno, že by některému jeho rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana tak, jak je uvedeno v § 14b odst. 1 zákona o azylu.
68. Krajský soud při přezkumu napadeného rozhodnutí však vycházel nejen ze skutkového stavu zjištěného žalovaným ve správním řízení, ale přihlédl ve smyslu citovaného čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice též k obecně známým skutečnostem, tzn. aktuální situaci v Rusku (reáliím v zemi původu). Jak k tomuto ustanovení judikoval Nejvyšší správní soud, i za přímé aplikace čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany ve vztahu k možnosti uplatňovat nové skutečnosti platí, že lze vznášet pouze takové, které žadatel o mezinárodní ochranu nemohl bez vlastního zavinění uvést již v

řízení před správním orgánem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015 – 32).

69. Tento postup je v předmětné věci nezbytný. Je obecně známou skutečností, že dne 24. 2. 2022 započala Ruská federace invazi na Ukrajinu a následně došlo k rozpoutání války na území Ukrajiny. Po propuknutí tohoto válečného konfliktu došlo v Rusku k odklonu od demokratických hodnot a ke zhoršení situace v oblasti lidských práv, mj. i ohledně svobody projevu, jak vyplývá z usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. 4. 2022 o vzrůstajících represích v Rusku, včetně případu A. N. (2022/2622(RSP)), (2022/C 434/12). Z uvedeného usnesení Evropského parlamentu dále vyplývá, že Ruské federaci bylo dále zrušeno členství v Radě Evropy, resp. Ruská federace z Rady Evropy sama vystoupila, čímž byli občané Ruské federace připraveni o standard ochrany, který jim poskytovala Evropská úmluva o lidských právech. Situace je nyní taková, že Ruská federace se snaží potlačovat a kriminalizovat vyjadřování svobodných opozičních názorů, a to nejen v případech projevů ze strany novinářů, ale i aktivistů z řad občanské společnosti. Legislativní restrikce, zákaz činnosti hromadných sdělovacích prostředků, kriminalizace nezávislého zpravodajství a vyjadřování svobodných názorů a další politické pronásledování dosáhly totalitních rozměrů, nezávislý a pluralitní občanský prostor je v Rusku zničen. Řada aktivistů byla vystavena hrozbám zatčení a trestního stíhání, nebo byli skutečně zatčeni a stíháni za podporu A. N., za spolupráci s ním nebo za podporu jeho myšlenek. Za tuto podporu byli obviněni a stíháni na základě retroaktivního uplatnění nových zákonů nebo správních rozhodnutí, a to na základě svých prohlášení v sociálních médiích.
70. V nyní posuzovaném případě je tak nesporné, že zhoršení situace v Ruské federaci, které nastalo po invazi na Ukrajinu, představuje novou skutečnost, kterou žalobce nemohl uplatnit ve správním řízení a která nastala až po podání žaloby. Přestože žalobce na tuto skutečnost nepoukázal ani později, krajský soud k ní nyní musel přihlédnout z moci úřední.
71. Krajský soud má za to, že výše uvedené problémy se nadále primárně týkají opozičních aktivistů a osob protestujících na demonstracích a jinak aktivně vystupujících přímo v Rusku, nicméně z výše uvedeného usnesení Evropského parlamentu jednoznačně vyplývá, že byli zatčeni a trestně stíháni i aktivisté, kteří pouze podporovali myšlenky A. N. a kteří tato prohlášení zveřejňovali na sociálních médiích, což je přesně případ žalobce. Žalobce navíc organizoval akci na podporu A. N. a dalších akcí se účastnil, byť se tyto akce konaly v ČR. Jeho aktivitu tedy lze v tomto kontextu považovat za intenzivnější, než že „jen“ zveřejňoval příspěvky na podporu N. na sociálních sítích. V aktuální situaci tak není vůbec jisté, zda aktivita žalobce, kterou vyvíjel v ČR – tedy organizace akce na podporu A. N., účast na dalších takových akcích a sdílení příspěvků na sociálních sítích – není v kontextu s vývojem v Ruské federaci a rovněž v kontextu s dalším procesem s A. N., který proběhl v roce 2022, riziková stran možného vyhrožování zatčením a trestním stíháním, popř. i samotného zatčení a trestního stíhání osoby žalobce.
72. Důsledky této změny okolností pro napadené rozhodnutí, jímž žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana, jsou nasnadě. Jedná se nepochybně o skutečnost, která mění náhled na situaci v Ruské federaci do takové míry, že napadené rozhodnutí žalovaného nemůže obstát. Krajský soud tedy dospěl po přezkumu napadeného rozhodnutí zejm. ve světle aktuální situace v Ruské federaci k závěru, že žalovaný je povinen nově vyhodnotit příběh

žalobce z hlediska aktuálních a relevantních informací o situaci v Ruské federaci, která nastala po invazi na Ukrajinu dne 24. 2. 2022, a zabývat se otázkou možného pronásledování žalobce (§ 2 odst. 4 zákona o azylu ve spojení s § 12 písm. b) téhož zákona), jakož i rizikem vážné újmy (§ 14a odst. 2 zákona o azylu) v případě jeho návratu do vlasti.

V. Závěr a náklady řízení

73. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že jí v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil s tím, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
74. V dalším řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.)
75. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci úspěšný žalobce o přiznání náhrady nákladů řízení nepožádal a krajský soud ani ze spisu nezjistil, že by mu nějaké náklady vznikly. Žalovaný byl v řízení neúspěšný. Proto krajský soud rozhodl, že se náhrada nákladů řízení nepřiznává žádnému z účastníků (výrok II.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 27. dubna 2023

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce